

Behoeftanalyse Buitenschoolse Opvang & Activiteiten

I. Inleiding

Op 1 september 2026 gaat in Jabbeke het decreet Buitenschoolse Opvang en Activiteiten (BOA) van start. Via dit decreet wil de Vlaamse overheid zorgen voor een kwalitatief, toegankelijk en afgestemd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten voor alle kinderen en gezinnen.

Het decreet bundelt buitenschoolse opvang en buitenschoolse activiteiten (voor en na school, op woensdagnamiddag, tijdens schoolvrije dagen en vakanties) in een geheel. De focus ligt hierbij op een gevarieerd aanbod, gelijke kansen voor elk kind, een betere afstemming tussen opvang, vrije tijd, onderwijs en welzijn en een aanbod dat rekening houdt met de leefwereld van gezinnen.

Het lokaal bestuur neemt in dit geheel de rol op van lokale regisseur. Dit betekent concreet dat het lokale bestuur:

- De lokale noden en behoeften in kaart brengt;
- Samenwerkt met partners zoals opvanginitiatieven, scholen, jeugd-, culturele- en sportverenigingen;
- Een lokaal beleid uitwerkt;
- Waakt over de kwaliteit, toegankelijkheid en spreiding van het aanbod.

De gemeente organiseert met andere woorden niet zelf alle opvang of activiteiten, maar stuurt, verbindt en ondersteunt de lokale actoren.

Bevraging van gezinnen

Om een beleid op maat van Jabbeke uit te werken, liep er van 5 tot en met 15 januari 2026 een bevraging. Na het afsluiten van de vragenlijst werd opgemerkt dat de deelgemeente Varsenare ondervertegenwoordigd werd. Bij navraag bleek dat de vragenlijst vanuit de Wassenaard niet naar de ouders werd verstuurd. Bijgevolg werd de vragenlijst nogmaals opgezet van 26 januari tot en met 30 januari 2026.

Via deze bevraging werden de noden, verwachtingen en behoeften rond buitenschoolse opvang en activiteiten in kaart gebracht bij de gebruikers ervan. De inzichten zullen een belangrijke basis vormen voor de verdere uitwerking van het lokaal beleid.

2. Vragenlijst

Vragen over het gezin

Dit om zicht te krijgen op de specifieke kenmerken van de gezinnen die de vragenlijst ingevuld hebben.

- In welke deelgemeente woon je?
- Wat is de leeftijd van je kind(eren)?
- Naar welke school gaat je kind(eren)?
- Wat is je huidige werksituatie?
- Heeft één van je kinderen een specifieke zorgbehoefte of beperking?

Huidig gebruik van opvang & activiteiten

Dit om zicht te krijgen op hoe tevreden de gebruikers zijn van het huidige aanbod buitenschoolse opvang en naschoolse activiteiten.

- Maak je gebruik van de buitenschoolse opvang?
- Wat zijn de belangrijkste redenen daarvoor?
- Waarom gaat je kind(eren) niet naar de buitenschoolse opvang?
- Maak je gebruik van naschoolse activiteiten buiten de opvang? Zo ja, welke activiteiten?
- Wat zijn de voornaamste redenen dat je kind niet aangesloten is bij een naschoolse activiteit (club, vereniging, sport, kunstacademie, muziekschool of andere)?
- Doe tevreden ben je over het huidige aanbod?

Behoeften & knelpunten

Dit om zicht te krijgen op waar er nood aan is in Jabbeke en waar er mogelijks verbeterpunten zijn.

- Zijn er momenten waarop je geen passend aanbod vindt?
- Welke redenen zorgen er voor dat je kind(eren) geen gebruik maakt van de opvang of activiteiten?
- Welk extra aanbod zou je graag zien in Jabbeke?
- Heb je nog suggesties of opmerkingen over de buitenschoolse opvang of activiteiten?

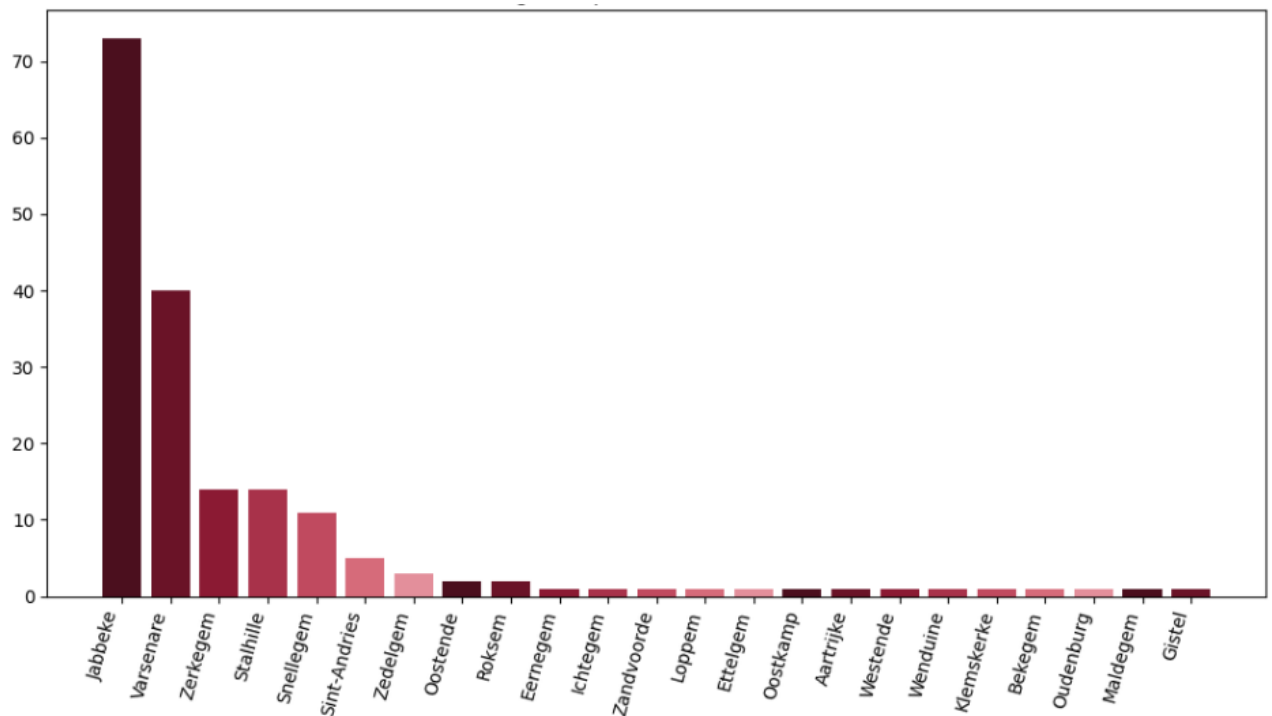
3. Resultaten

Initieel vulden 149 respondenten de vragenlijst in. Na het extra openstellen in de week van 26 januari, werden dat er in totaal 178.

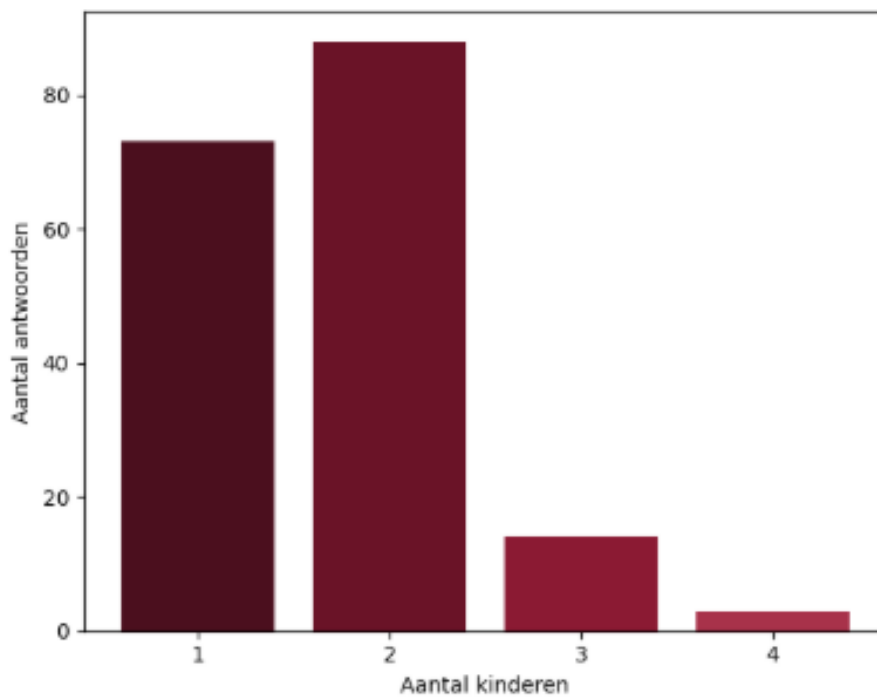
Voor de drie onderdelen worden telkens de antwoorden weergegeven aan de hand van grafieken alsook wordt er per onderdeel een samenvattende conclusie toegevoegd.

3.1 Vragen over het gezin – antwoorden

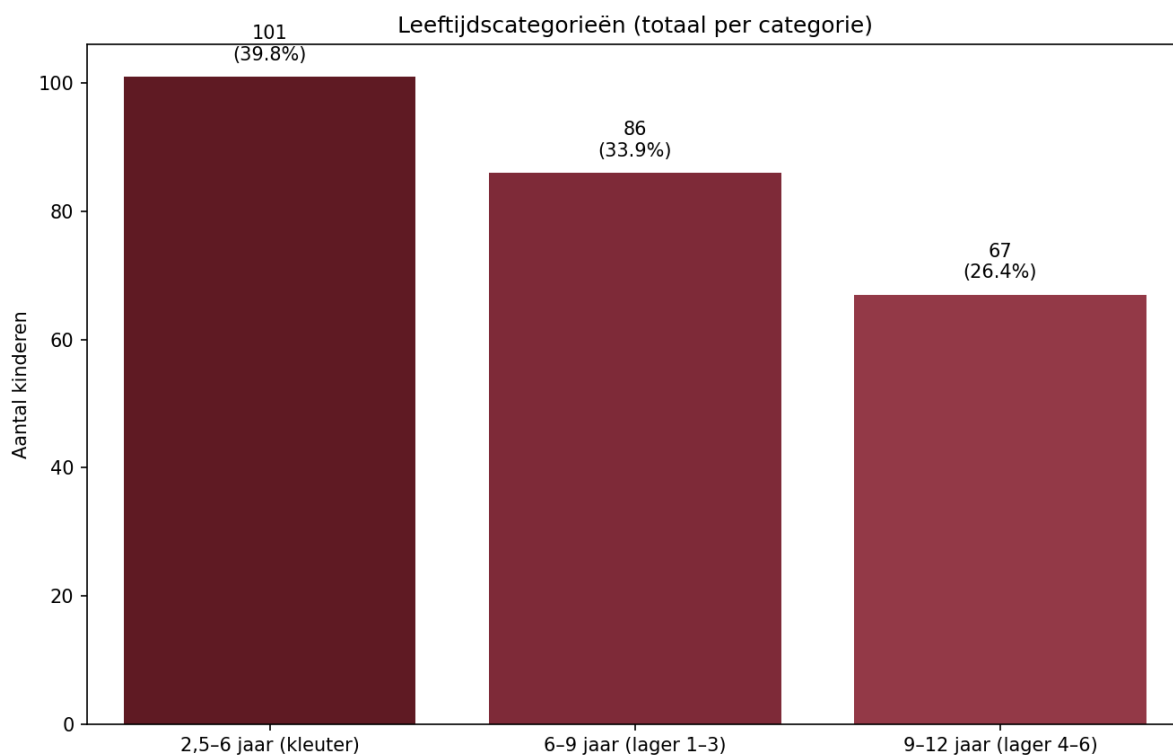
In welke deelgemeente woon je?

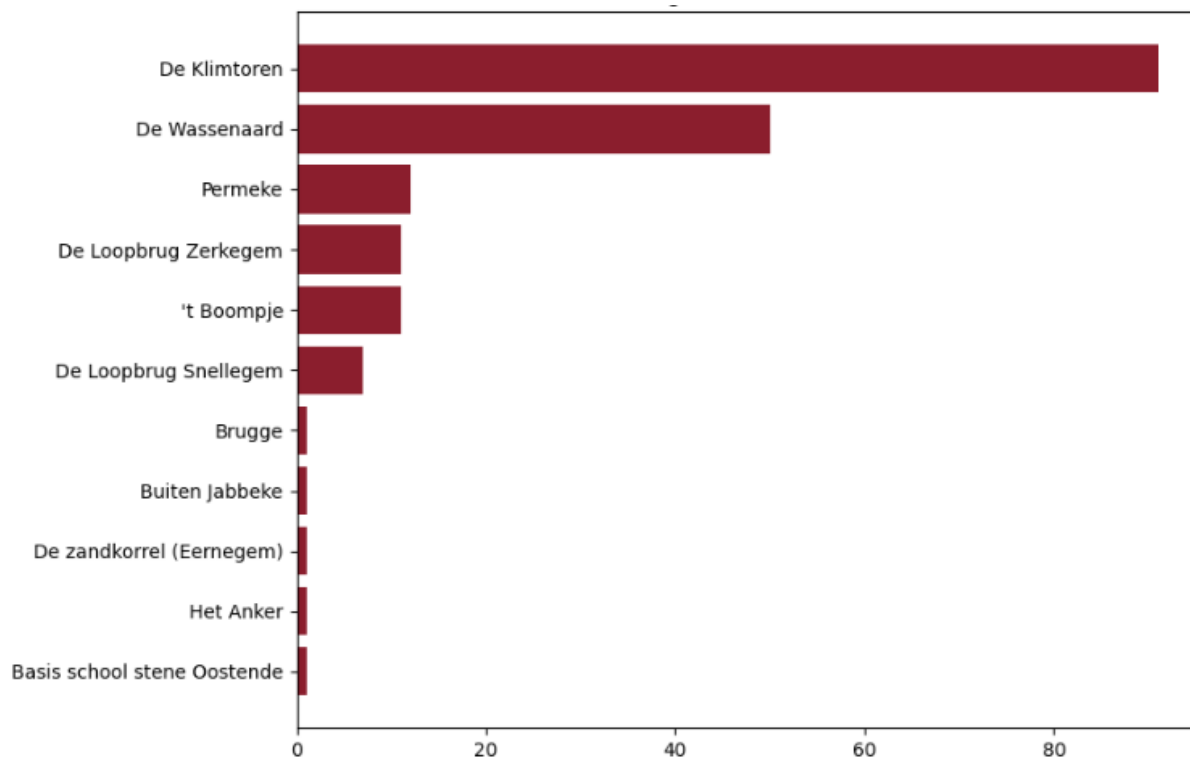
Hoeveel kinderen heb je tussen de leeftijd van 2,5 en 12 jaar?

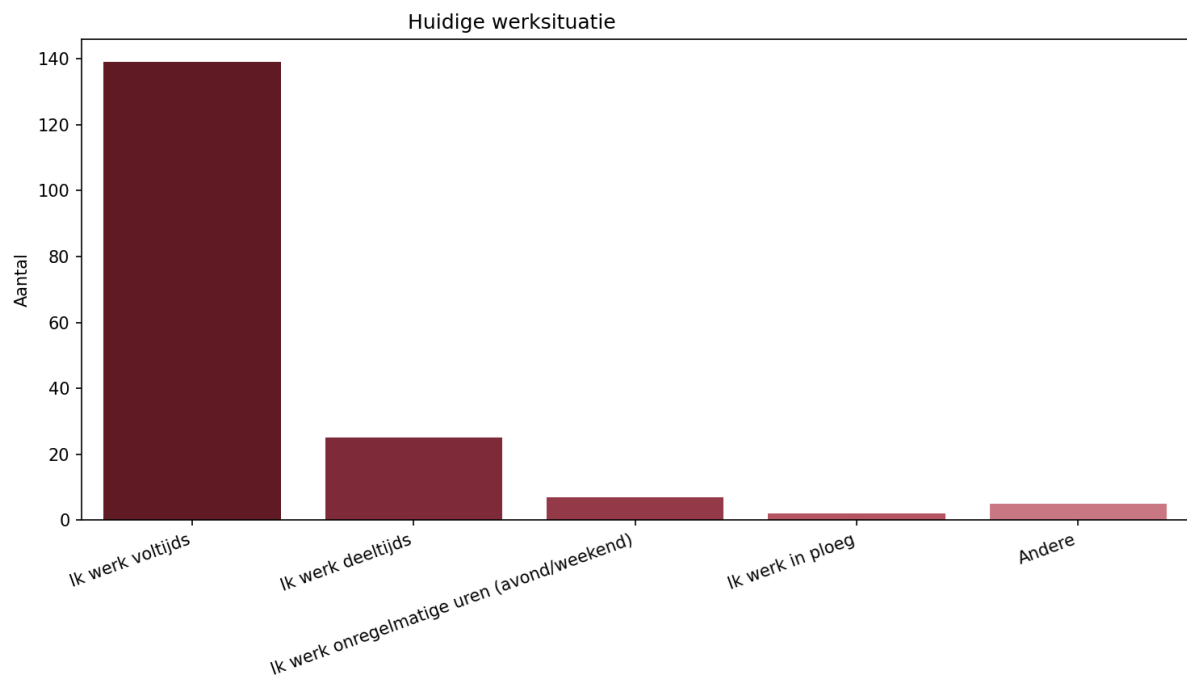
Leeftijd van je kind(eren)?

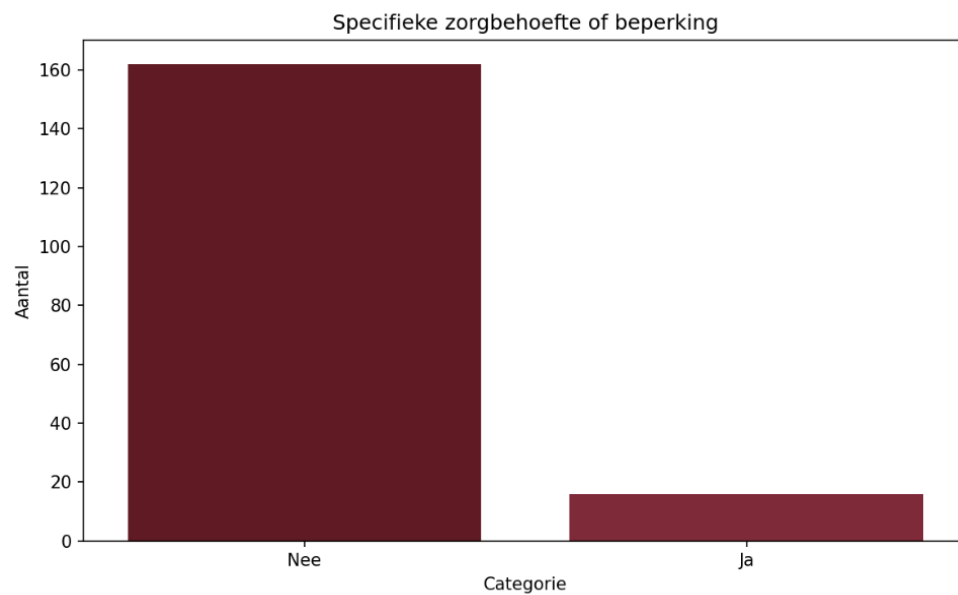
Naar welke school gaat je kind(eren)?

Wat is je huidige werksituatie?

Heeft één van je kinderen een specifieke zorgbehoefte of beperking?

3.2 Vragen over het gezin – conclusies

Uit de antwoorden blijkt dat de grootste deelgemeenten, Jabbeke en Varsenare, sterk vertegenwoordigd zijn, dit met Jabbeke als absolute koploper. Van de 178 ontvangen vragenlijsten komen 72 antwoorden uit Jabbeke. Daarnaast geven 26 gezinnen aan buiten Jabbeke te wonen. Deze gegevens tonen aan dat de vragenlijst voornamelijk de inwoners van de grotere deelgemeenten bereikt heeft, wat belangrijk is bij de interpretatie van de resultaten.

Daarnaast heeft het merendeel van de bevroagde gezinnen één of twee kinderen. Wanneer er gekeken wordt naar de leeftijd van de kinderen dan valt 39,8% onder de leeftijdscategorie van kleuter, 33,9% onder de leeftijdscategorie 1ste tot en met 3de leerjaar en slechts 26,4% onder de leeftijdscategorie 4de tot en met 6de leerjaar. Hierbij is de oudste doelgroep duidelijk minder vertegenwoordigd.

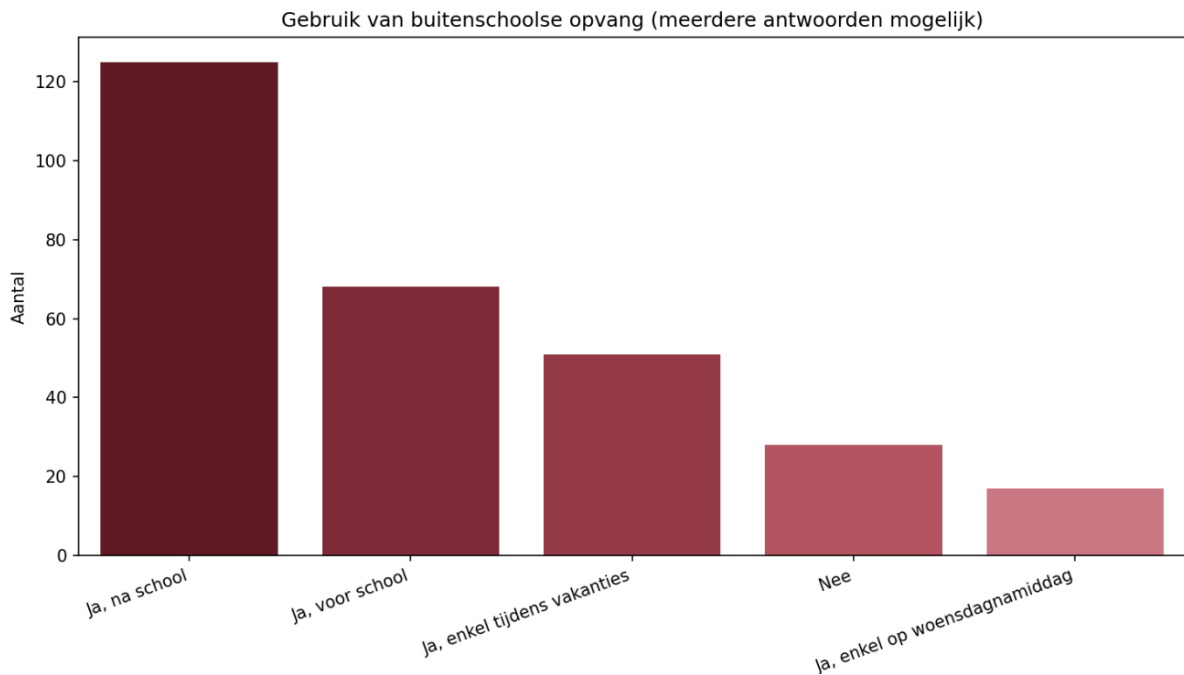
De school waar de kinderen naartoe gaan, sluit grotendeels aan bij de woonplaats van de gezinnen. Daarnaast hebben slechts vijf gezinnen kinderen die schoollopen buiten de gemeente, dit terwijl 26 gezinnen buiten de gemeente wonen.

Verder blijkt dat ongeveer twee derde van de ouders voltijds werkt. Dit is een belangrijke factor, omdat dit het belang van een uitgebreid aanbod aan buitenschoolse opvang en activiteiten benadrukt. Gezinnen waarbij ouders voltijds werken hebben doorgaans meer nood aan flexibele opvangmogelijkheden en een gevarieerd activiteitenaanbod voor hun kinderen.

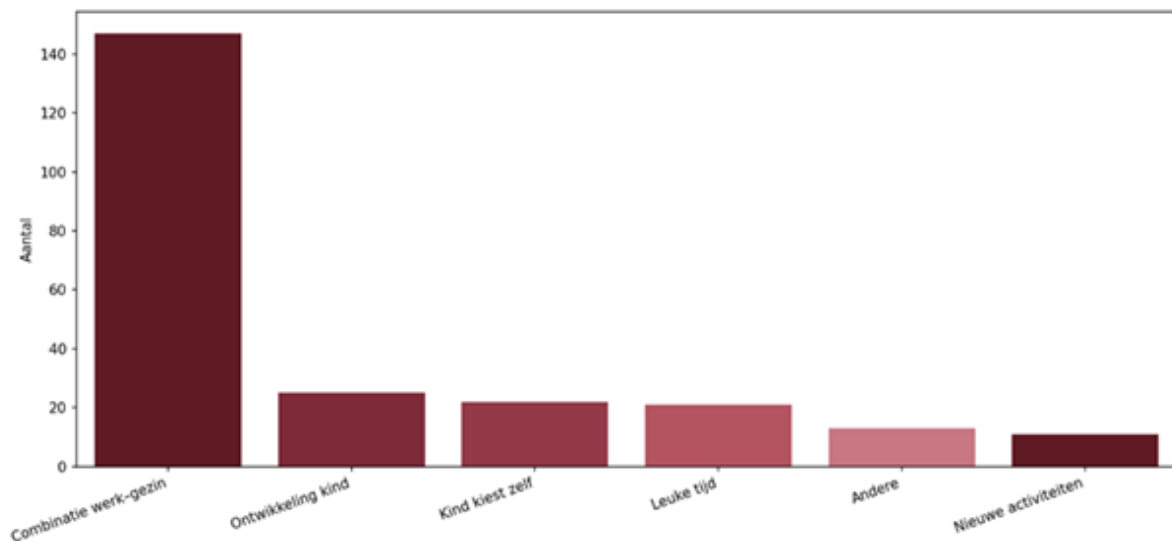
Tot slot gaven 16 gezinnen aan een kind met een specifieke zorgbehoefte of beperking te hebben. Dit wijst op het belang van een aanbod aan inclusieve buitenschoolse activiteiten. Hierbij moet het aanbod rekening houden met ondersteuning en toegankelijkheid voor kinderen met specifieke noden. Dit met als doel dat alle kinderen kunnen deelnemen aan het aanbod en zich hierin optimaal kunnen ontwikkelen.

3.3 Huidig gebruik van opvang en activiteiten

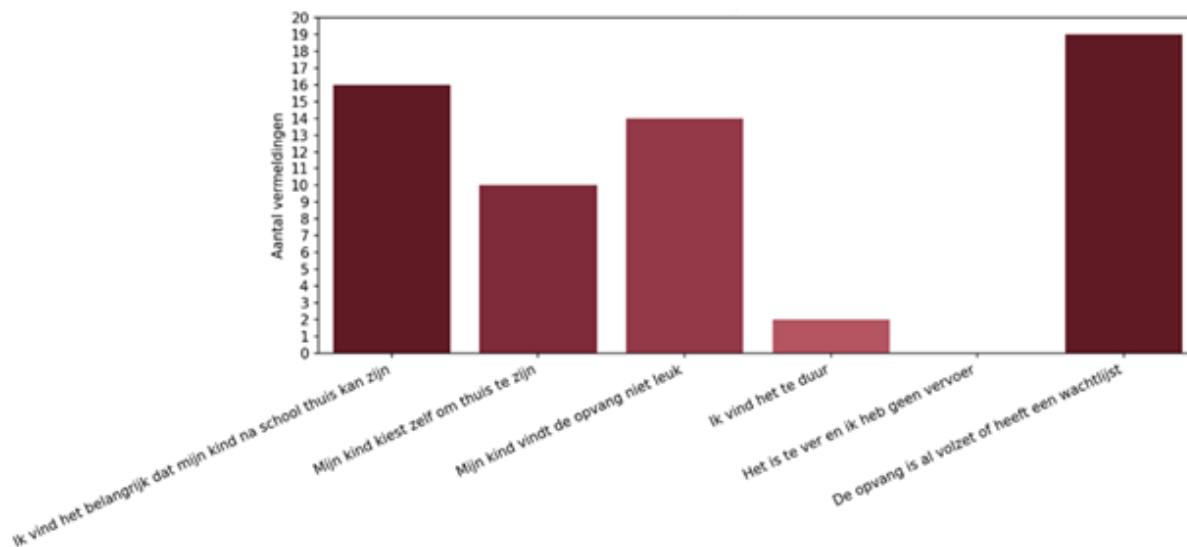
Maak je gebruik van de buitenschoolse opvang?

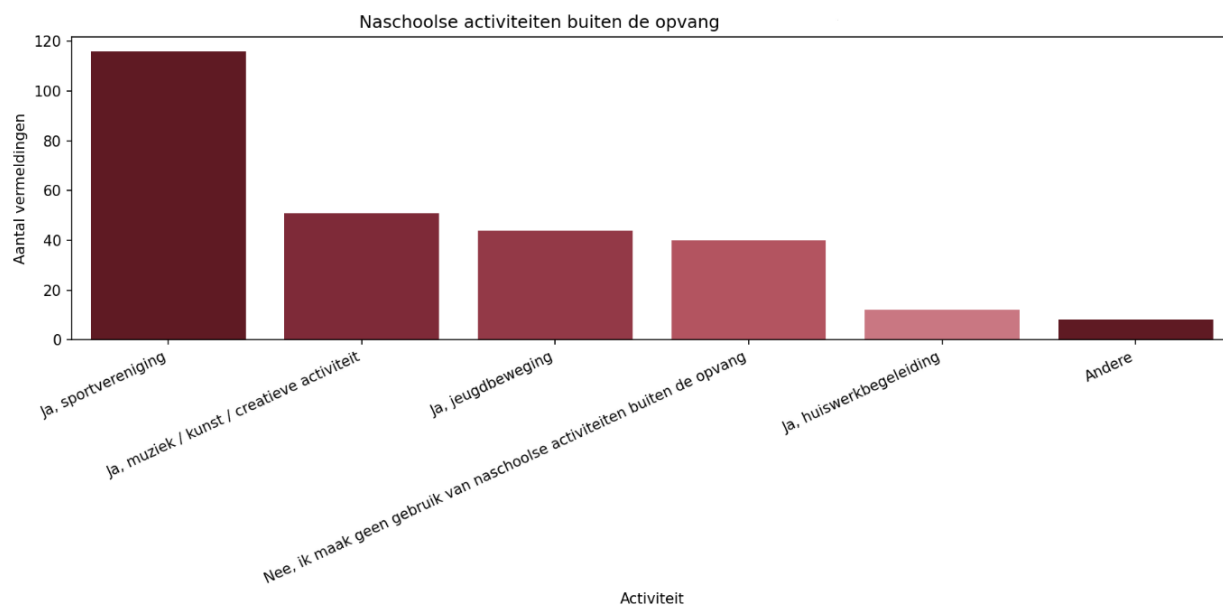
Wat zijn de belangrijkste redenen daarvoor? (meerdere opties mogelijk)

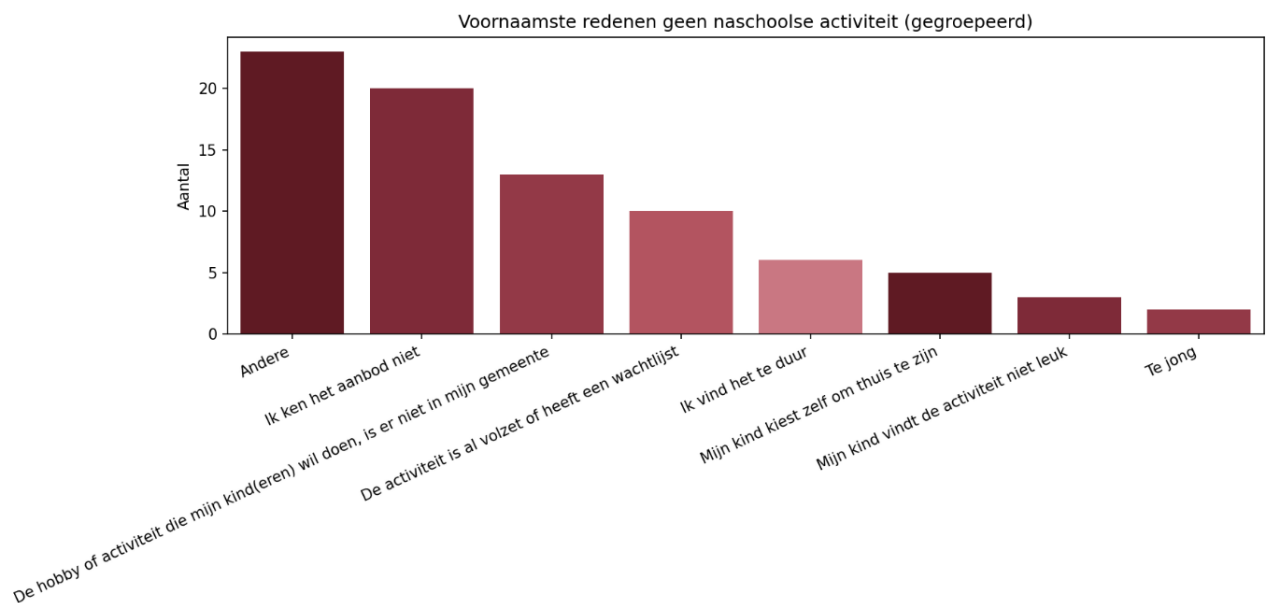
Waarom gaat je kind(eren) niet naar de buitenschoolse opvang? (meerdere opties mogelijk)

Maak je gebruik van naschoolse activiteiten buiten de opvang. Zo ja, welke activiteiten?

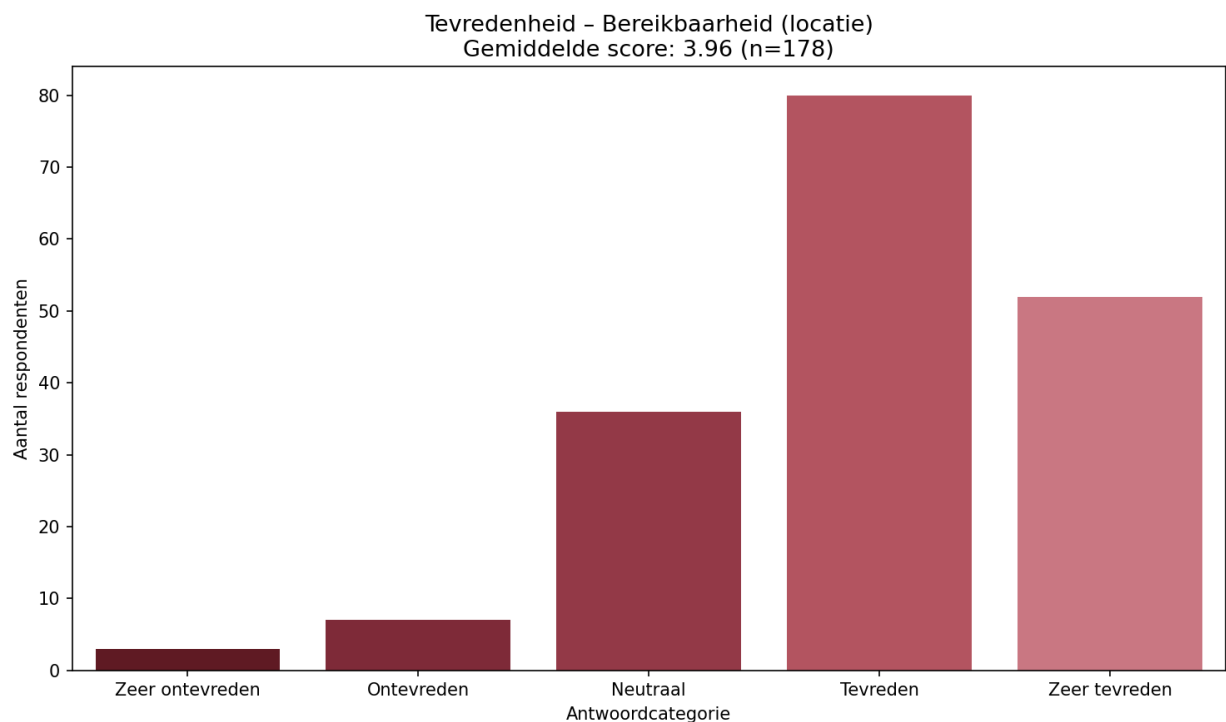

Wat zijn de voornaamste redenen dat je kind niet aangesloten is bij een naschoolse activiteit (club, vereniging, sport, kunstacademie, muziekschool of andere)? (meerdere opties zijn mogelijk)

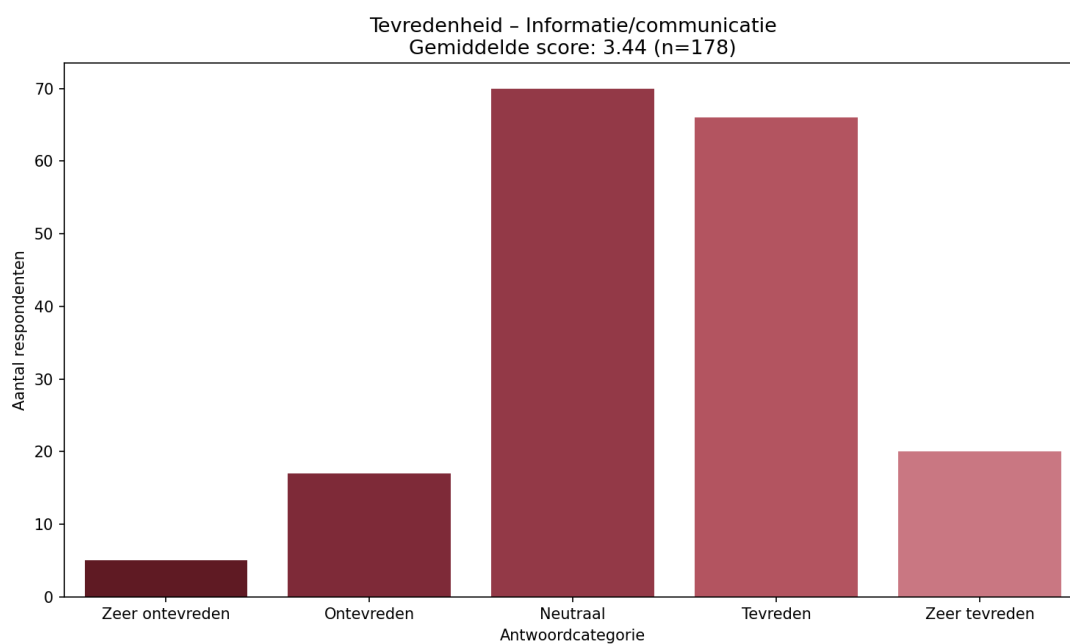

Hoe tevreden ben je over het huidige aanbod? (1 = zeer ontevreden, 5 = zeer tevreden)

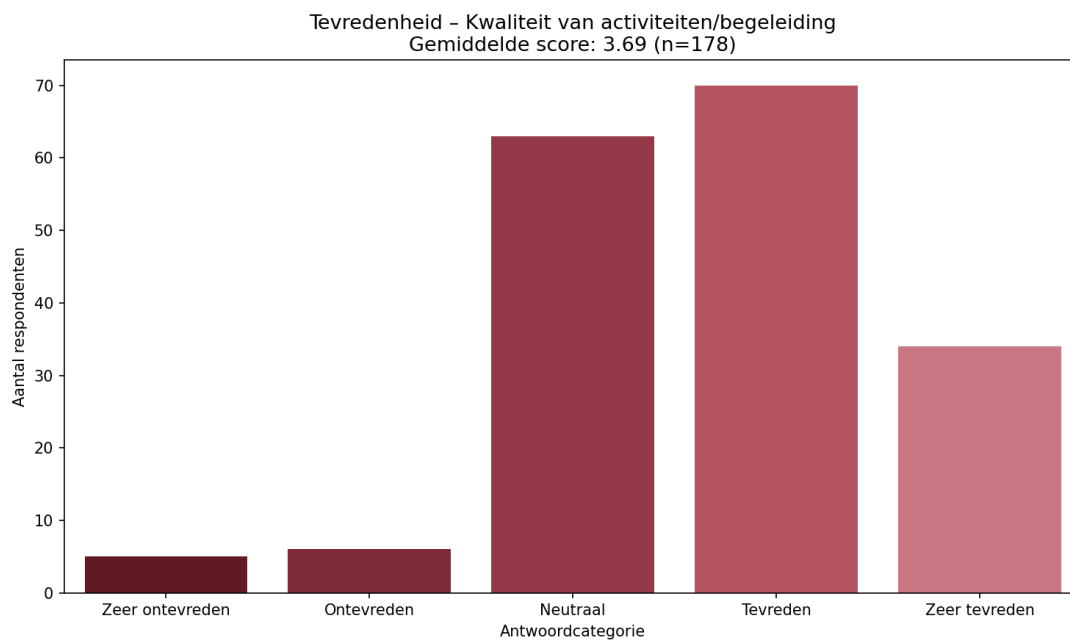
Bereikbaarheid (locatie)

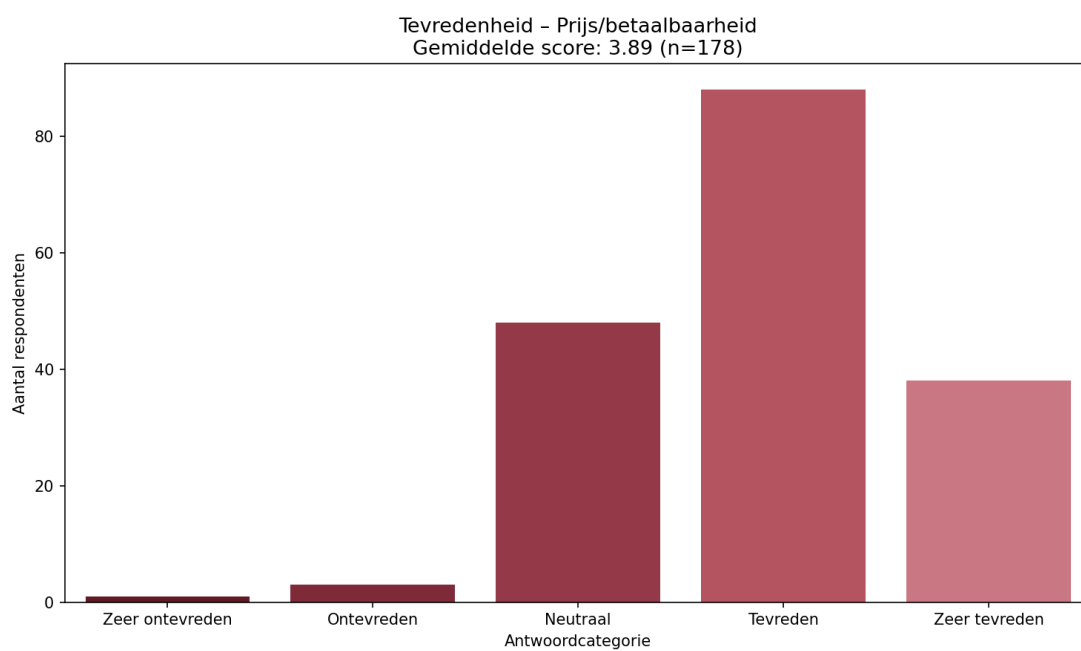
Informatie/communicatie

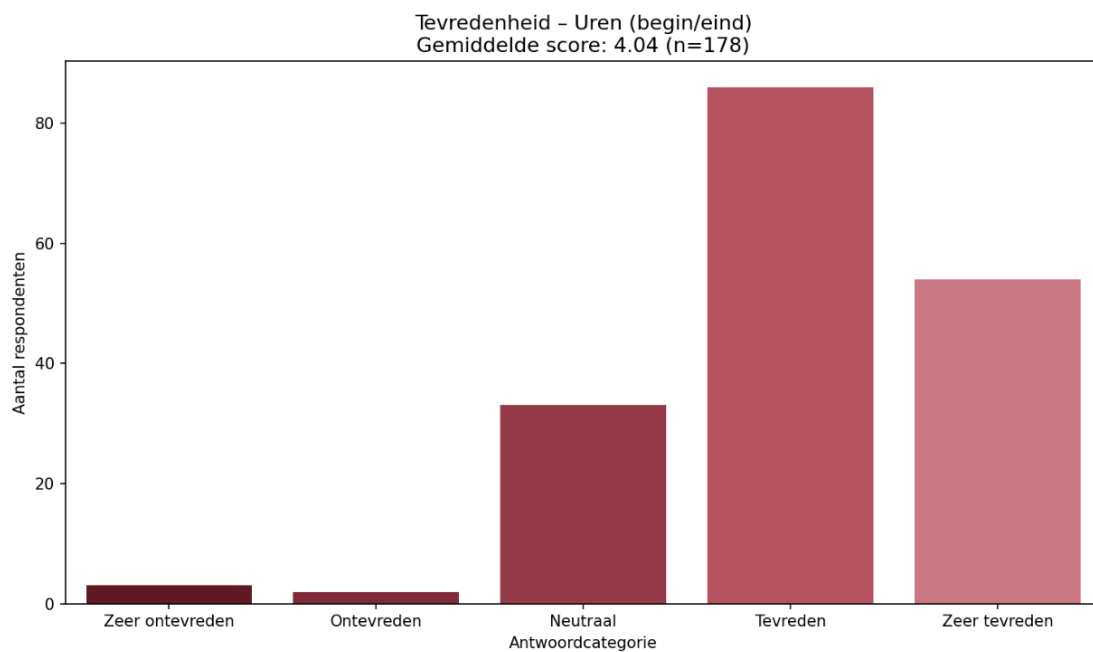
Kwaliteit van activiteiten/begeleiding

Prijs/betaalbaarheid

Uren

3.4 Huidig gebruik van opvang en activiteiten – conclusies

De meerderheid van de gezinnen maakt gebruik van de buitenschoolse opvang waarbij 70% gebruik maakt van de buitenschoolse opvang na schooltijd, 38% voor schooltijd en 29% enkel tijdens de schoolvakanties. Slechts 27 gezinnen geven aan geen enkele vorm van buitenschoolse opvang te gebruiken. Een kleinere groep kiest specifiek voor opvang op woensdagnamiddag.

Wanneer gezinnen gebruik maken van de buitenschoolse opvang of naschoolse activiteiten, is de belangrijkste motivatie om het werk- en gezinsleven te kunnen combineren. Daarnaast worden ook de ontwikkeling van het kind (16,6%), sociale redenen zoals spelen of sociaal contact (14,6%) en het aanzien van de buitenschoolse opvang als een leuke tijdsbesteding (13,9%) aangehaald.

Wat betreft deelname aan naschoolse activiteiten buiten de opvang, blijkt dat kinderen vooral actief zijn in sportverenigingen (65,2%). Daarna volgen muziek-, kunst- en creatieve activiteiten (28,7%) en jeugdbewegingen (24,7%). Ongeveer 15% maakt geen gebruik van naschoolse activiteiten buiten de opvang. Enkele gezinnen kiezen voor huiswerkbegeleiding of andere activiteiten.

De belangrijkste redenen waarom gezinnen geen gebruik maken van de buitenschoolse opvang zijn:

- Omdat de opvang reeds volzet is (9,9%)
- Omdat ouders het belangrijk vinden dat hun kind thuis is na schooltijd (8,6%)

Daarnaast zijn de belangrijkste redenen waarom gezinnen geen gebruik maken van naschoolse activiteiten:

- Omdat het aanbod te weinig gekend is (11,2%)
- Omdat het aanbod niet beschikbaar is in hun eigen deelgemeente (7,3%)
- Ook wordt aangehaald dat sommige activiteiten volzet zijn (5,6%)

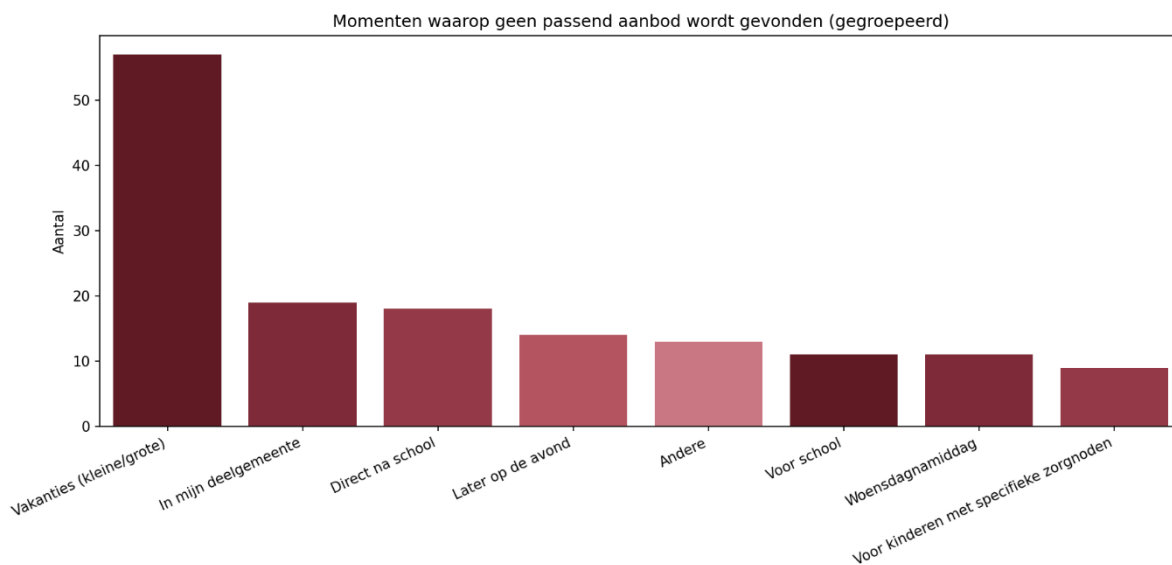
Bij de categorie “andere” geven ouders voornamelijk aan dat hun kind een hobby uitoefent in het weekend.

Tot slot werd in kaart gebracht hoe tevreden gezinnen zijn over het huidige aanbod aan buitenschoolse opvang en naschoolse activiteiten. Er werd gescoord op vijf onderdelen:

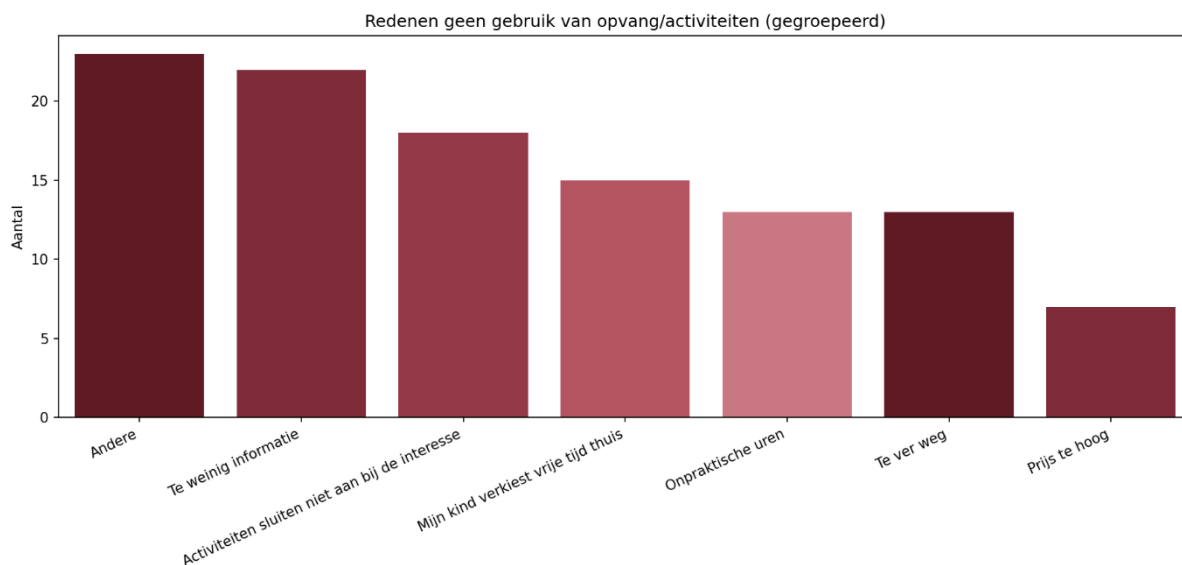
- Bereikbaarheid: gezinnen zijn over het algemeen tevreden over de bereikbaarheid van het aanbod. Slechts enkele gezinnen geven aan zeer ontevreden of ontevreden te zijn (5,6%).
- Informatie/communicatie: dit is de pijler die gemiddeld gezien het slechtst scoort (3,44/5 punten). De meeste gezinnen geven aan neutraal te zijn over de informatie of communicatie. 12,4% geeft aan ontevreden of zeer ontevreden te zijn over de communicatie.
- Activiteiten/begeleiding: meer dan de helft van de gezinnen geeft aan (zeer) tevreden te zijn over de activiteiten. Slechts 6,2% is (zeer) ontevreden.
- Prijs/betaalbaarheid: 70% van de gezinnen is positief over de betaalbaarheid van het aanbod. Slechts 2,3% geeft aan (zeer) ontevreden te zijn.
- Uren: de gezinnen zijn het meest tevreden over de uren van de naschoolse activiteiten (4/5 punten). Slechts 2,8% geeft aan (zeer) ontevreden te zijn.

3.5 Behoeften en knelpunten

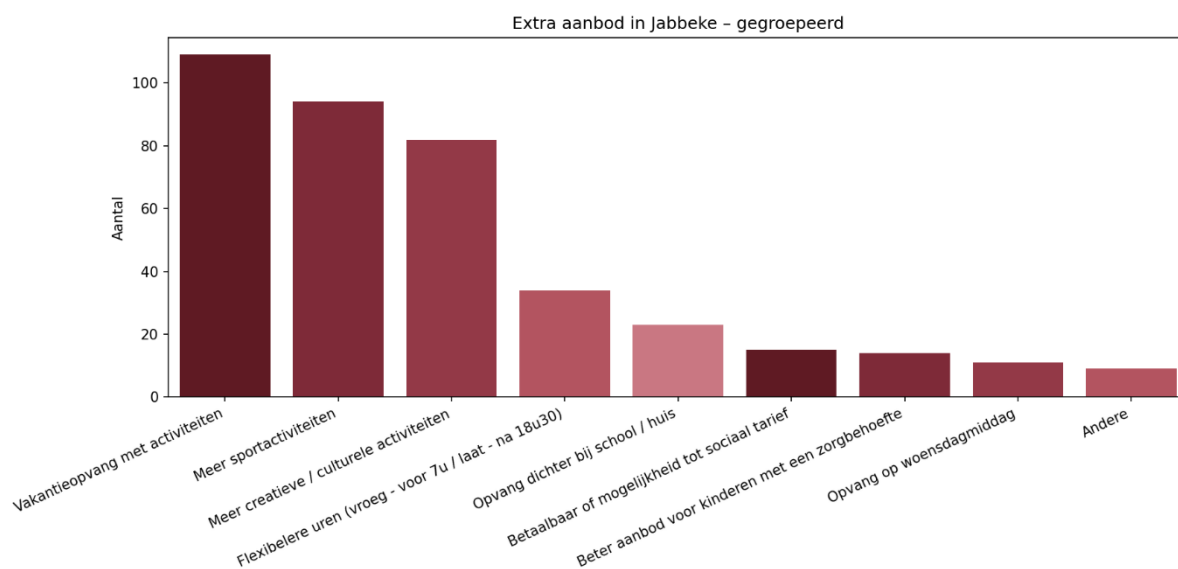
Zijn er momenten waarop je geen passend aanbod vindt? (meerdere opties zijn mogelijk)

Welke redenen zorgen er voor dat je kind(eren) geen gebruik maakt van de opvang of activiteiten?

Welk extra aanbod zou je graag zien in Jabbeke? (meerdere opties zijn mogelijk)

Heb je nog suggesties of opmerkingen over de buitenschoolse opvang of activiteiten?

Deze worden mee opgenomen in de conclusies (punt 4).

3.6 Behoeften en knelpunten – conclusies

Uit de gegevens blijkt dat ruim een derde van de gezinnen geen problemen heeft om op bepaalde momenten een passend aanbod van opvang of naschoolse activiteiten te vinden.

Onder de gezinnen die wel een probleem hebben om passend aanbod te vinden, is er vooral sprake van een plaatstekort in de schoolvakanties (24%). Ook opvang in de eigen deelgemeente (8%), onmiddellijk na schooltijd (8%) en opvang later op de avond (6%) behoren tot de meest genoemde momenten waarop aanbod ontbreekt.

Enkele gezinnen geven aan dat zij vooral in het weekend geen passend aanbod vinden. Daarnaast vormt opvang voor kinderen met specifieke zorgnoden voor bijna 9 gezinnen een uitdaging.

Wat betreft het niet gebruiken van naschoolse opvang of activiteiten, wat voor de helft van de respondenten niet van toepassing is, worden volgende redenen als belangrijkste genoemd: een gebrek aan informatie (10%), een aanbod dat niet aansluit bij de interesses van het kind (8%) en dat het kind vrije tijd thuis verkiest (7%). Praktische drempels zoals onpraktische uren of te grote afstand worden door elk ongeveer 6% genoemd, terwijl de prijs slechts door 3% als te hoog wordt ervaren.

Wanneer gezinnen aangeven welk extra aanbod ze graag zouden zien, komt vooral naar voren dat er behoefte is aan vakantieopvang met activiteiten (60,7%), meer sportactiviteiten (53,4%) en meer creatieve of culturele activiteiten (46,1%). Daarnaast bestaat er vraag naar flexibelere uren (19,1%), opvang dicht bij school of thuis (12,9%) en meer betaalbare of opties met sociaal tarief (9%). Een kleinere groep vraagt specifieke oplossingen voor kinderen met zorgbehoeften (7,9%) en opvang op woensdagmiddag (7,3%).

4. Algemene conclusies

De bevindingen uit de bevraging onderstrepen het grote maatschappelijke belang van opvang en naschoolse activiteiten. Tegelijk wijzen de antwoorden van gezinnen op enkele structurele aandachtspunten, met name de capaciteit van de opvang, de algemene communicatie, de variatie in het aanbod en de toegankelijkheid van activiteiten. De dienst is zich reeds geruime tijd bewust van deze uitdagingen en heeft ondertussen diverse acties opgestart — en blijft deze verder versterken — om de kwaliteit, bereikbaarheid en transparantie van het aanbod te verbeteren.

Capaciteit en beschikbaarheid

Een aantal ouders kaarten het tekort aan opvang aan voor kinderen vanaf 6 jaar tijdens de schoolvakanties. Deze kinderen komen bijgevolg op de wachtlijst terecht. Eveneens de gezinnen die buiten Jabbeke wonen ervaren problemen bij het vinden van opvang tijdens schoolvakanties. Ook de inschrijftermijnen (6 weken vooraf) zouden voor onzekerheid zorgen.

Bovenstaande kent zijn oorsprong in de voorrangsregels, die bepaald werden in het huishoudelijk reglement van de buitenschoolse kinderopvang, goedgekeurd door de Gemeenteraad. Daarnaast geldt een wettelijke verplichting om absolute voorrang te verlenen aan kleuters in de buitenschoolse kinderopvang.

Locatie en toegankelijkheid

Sommige opvanglocaties zijn ver van de school of moeilijk bereikbaar. De veiligheid van verplaatsingen wordt dan ook door sommige ouders in vraag gesteld (vb. druk verkeer, oversteekplaatsen,...). Dit is voornamelijk van toepassing voor de buitenschoolse opvang in Jabbeke. Ouders vragen dan ook om opvang dichterbij de school. Daarnaast wordt ook de veilige schoolomgeving aan de buitenschoolse opvang in Varsenare in vraag gesteld. Hierbij wordt gesuggereerd om extra parkeerplaatsen te voorzien. De dienst mobiliteit is in het kader van verkeersveilige schoolomgeving een mobiliteitsonderzoek gestart.

Aanbod en variatie

Wat ouders vooral aangeven, is dat het huidige aanbod aan naschoolse activiteiten te weinig gevarieerd is. Er is een duidelijke vraag naar meer variatie op het gebied van sport en creatieve activiteiten.

Daarnaast merken ouders op dat er onvoldoende activiteiten zijn voor oudere kinderen, met name voor kinderen tussen 9 en 12 jaar, en voor kinderen met een beperking, waardoor deze groepen minder kansen krijgen om deel te nemen aan passende activiteiten.

Ook tijdens de schoolvakanties is het aanbod te beperkt, vooral voor oudere kinderen, waardoor het moeilijk is om hen op een zinvolle en veilige manier bezig te houden wanneer de reguliere opvang niet

beschikbaar is. In samenwerking met externe partners wordt gekeken om dit aanbod verder uit te breiden.

Communicatie en organisatie

Wat de communicatie betreft, zijn ouders vragende partij voor een overzicht van alle beschikbare activiteiten, kampen en hun prijzen. Hierbij wordt er ook aandacht gevraagd om voldoende te communiceren over wijzigingen, inschrijvingen en de opvangcapaciteit. Op deze pijler werd dan ook gemiddeld het slechtst gescoord wat betreft de tevredenheid van het huidige aanbod.

Hieraan werd onmiddellijk een actie gekoppeld waarbij werk werd gemaakt om een overzicht van het vakantieaanbod te bundelen op de gemeentelijke website. Dit overzicht is sinds 30 januari 2026 beschikbaar en zal telkens bijgewerkt worden wanneer er nieuwe informatie voorhanden is.